

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Natuur en Stikstof
Mevrouw Ch. van der Wal-Zeggelink
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/JT/bs/ATR2324/2022-U063

Uw referentie

Datum 28 juni 2022
Betreft Advies Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur (TwT)

Geachte mevrouw Van der Wal-Zeggelink,

Op 28 april 2022 is de *Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur (TwT)* voor toetsing en advies aangeboden aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Het voorstel strekt ertoe om tijdelijk een begrotingsfonds van 25 miljard euro (cumulatief tot en met 2035) in te stellen. Doel van het fonds is om maatregelen te bekostigen die nodig zijn voor het terugdringen van de stikstofbelasting van de natuur en voor het verminderen van de emissies van broeikasgassen door landbouw en landgebruik. Daarnaast moet het fonds maatregelen financieren die bijdragen aan het beschermen en ontwikkelen van de natuur, aan het tijdig voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en aan de verduurzaming van de landbouw waarmee tijdens de transitie in het landelijk gebied perspectief wordt geboden aan de landbouw.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De toelichting bij het voorstel maakt duidelijk dat de uitstoot van stikstof en broeikasgassen de natuur en het klimaat in Nederland aantasten. De water- en bodemcondities zijn niet op orde en steeds meer planten en dieren verdwijnen. De toelichting bij de wet stelt dat het noodzakelijk om deze biodiversiteit te herstellen en een balans te bereiken tussen wat de natuur kan dragen en wat de samenleving van haar vraagt. Het college acht nut en noodzaak van het nemen van maatregelen voldoende onderbouwd.

2. Minder belastende alternatieven

De toelichting bij het wetsvoorstel beschrijft hoe de instelling van een transitiefonds met 25 miljard euro (cumulatief tot en met 2035) langjarig, voorspelbaar en coherent beleid mogelijk maakt. Met het fonds zullen aan de hand van meerjarenprogramma's en gebiedsgerichte programma's de vereiste stikstofreducties, de klimaatopgave voor landbouw en landgebruik en het natuurherstel en de natuurverbetering moeten worden gerealiseerd. Deze aanpak kiest ervoor om landsdekkend door de verschillende provincies gebiedsgerichte programma's op te laten stellen. Dit is een complexe opgave. Het vergt een omvangrijke bestuurlijk-juridische en organisatorische inzet waar het zicht op een lastenluwe uitvoering gemakkelijk kan ondersneeuwen. Zo is het niet duidelijk of en hoe een stapeling van verplichtingen wordt voorkomen. Ook is niet duidelijk hoe wordt voorkomen dat de gebiedsgerichte programma's tot onnodige regeldruk leiden, bijvoorbeeld voor boeren met land in meer dan één provincie. Een kader vanuit het Rijk voor het beperken van de regeldrukgevolgen van programma's kan hierbij behulpzaam zijn. Verder richt het fonds zich vooral op de beperking van de uitstoot van stikstof en broeikasgassen, terwijl de programma's mogelijk ook gevolgen hebben voor andere milieu doelen. Met een meer integrale benadering kunnen ook de gevolgen in de beoordeling van de gebiedsgerichte plannen worden meegenomen. De toelichting maakt nu niet duidelijk of eventueel minder belastende alternatieven zijn overwogen.¹

2.1 Het college adviseert om in de toelichting bij het voorstel aan te geven of en zo ja welke mogelijk minder belastende alternatieven zijn overwogen.

3. Werkbaarheid

De instelling van een fonds van cumulatief 25 miljard euro en de bijbehorende aanpak vraagt mogelijk veel van de beschikbare maatschappelijke capaciteit om investeringen uit te voeren. Het college merkt op dat veel maatschappelijke sectoren en partijen momenteel kampen met tekorten aan personeel en het tijdig beschikbaar krijgen van materialen. Dit kan eventueel een hindernis worden bij het daadwerkelijk en tijdig invoeren van maatregelen en het realiseren van investeringen. Het heeft meerwaarde om bij de uitwerking van deze aanpak na te gaan of dit het tijdig realiseren van de gestelde doelen in de weg kan staan en hoe dit kan worden voorkomen.

3.1 Het college adviseert na te gaan in hoeverre partijen in de samenleving in staat zijn om de maatregelen en investeringen die uit het Transitiefonds voortvloeien, daadwerkelijk en tijdig uit te voeren. Het college adviseert om ook aan te geven hoe eventuele problemen worden weggenomen.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting bij de wet stelt dat de instelling van het transitiefonds geen regeldrukgevolgen kent omdat het geen rechtstreekse werking heeft richting bedrijven, burgers en professionals. De instelling van het fonds in combinatie met de opstelling van een meerjarenprogramma en landelijk dekkende gebiedsprogramma's zal in de uitwerking wel degelijk regeldrukgevolgen met zich meebrengen. Zo is het mogelijk dat in het kader van deze programma's subsidieregelingen worden opgesteld om doelen te bereiken. Ook is het niet uitgesloten dat investeringen die voortvloeien uit deze programma's, gepaard gaan met verantwoordingseisen en monitoringssystemen. Het college onderkent dat deze

¹ Zie in dit verband Aanwijzingen voor de regelgeving 2.3.

regeldrukgevolgen in deze fase nog niet in detail kunnen worden beschreven en berekend. Wel is het mogelijk om te beschrijven waar in de uitvoering regeldruk kan ontstaan en hoe onnodige regeldruk wordt voorkomen. Met behulp van bandbreedtes kan een eerste indicatie van die regeldruk worden gegeven.

4.1 Het college adviseert om de regeldrukgevolgen te beschrijven, met behulp van bandbreedtes een eerste indicatie van de omvang van die gevolgen te geven en aan te geven hoe onnodige regeldruk wordt voorkomen.

Dictum

Gelet op de toetsing is het eindoordeel van ATR bij het *Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur (TWT)*

Het besluit niet indienen, tenzij met de adviespunten rekening is gehouden.

Met dit dictum geeft het college aan dat de gekozen systematiek het niet goed mogelijk maakt om de regeldrukgevolgen te beoordelen die ontstaan bij het opstellen en uitvoeren van de gebiedsprogramma's. Deze gevolgen kunnen substantieel zijn en het realiseren van de beleidsdoelen ondermijnen. Het voorstel maakt niet duidelijk of en hoe onnodige regeldruk zal worden voorkomen.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en gaat ervan uit dat in het definitieve voorstel wordt toegelicht op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris